

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobců: **a) S. R. G., b) nezl. Y. R. C.**, oba zastoupeni Mgr. Alenou Blumensteinovou, advokátkou se sídlem Veletržní 69, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2017, č. j. OAM 750/ZA-ZA11-VL11-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) a b) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2018, č. j. 1 Az 66/2017 – 81,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně podala dne 31. 8. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany jménem svým a svého nezletilého syna. Žalobkyně v rámci poskytnutí údajů k podané žádosti uvedla, že nikdy nebyla a není členkou žádné politické strany. V České republice byla poprvé před třemi nebo čtyřmi lety, a jezdila sem často, vždy na krátkou dobu, např. na dva týdny jako turistka, klidně i každý měsíc nebo jednou za tři měsíce, jen v roce 2015 zde byla čtyřikrát. Jako důvod své žádosti uvedla nesouhlas s kubánským politickým systémem a to, že v České republice, kde má přátele, by měla dobrou budoucnost pro sebe ale zejména pro svého syna.

[2] Žalobkyně dále v rámci pohovoru uvedla, že pracovala v státním úřadu „Institut nemovitostí“ asi dva nebo tři roky, než otěhotněla, od té doby byla doma s dítětem. Dále uvedla, že tam přestala pracovat, protože se jí nelíbil daný systém (zabavování nemovitostí). S přítelem se seznámila, když byl na Kubě jako turista. Je ženatý a má dvě děti, dřív jezdil hodně na Kubu, teď jezdí ona za ním do České republiky. Společnou domácnost na Kubě není možné sdílet, ale když přijíždí do České republiky, tak bydlí u přítele doma. Do doby, než otěhotněla, tak trochu pomáhala v protirežimní činnosti, např. roznášela letáky, když otěhotněla, tak s tím přestala. Od doby, co se poznala s přítelem, jí začaly od něj přicházet na účet nemalé finanční částky, což bylo pro úřady podezřelé, domnívali se, že částky používá na financování protirežimní činnosti, a pokusili se ji obvinít z prostituce a hrozili jí uvězněním. Když ji začal přítel navštěvovat na Kubě, úřady ji obvinily, že se zdržovala na adrese, kde vůbec nebyla. Bylo jí doručeno předvolání, byla vyslechnuta, na větší policejní stanici ji nechali přes noc a pustili ji na kauci. Poté byla ještě předvolána k dalšímu výslechu. Vzhledem k tomu, že není členkou komunistické strany, měla problémy jako ostatní Kubánci, kteří toto nedělají, například jim někdo hanlivými nápisy popsal dům. V případě jejího návratu na Kubu má strach, že by mohla jít do vězení.

[3] Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 6. 2017, č. j. OAM 750/ZA-ZA11-VL11-2016, (dále „napadené rozhodnutí“) neudělil žalobkyni a jejímu nezletilému synovi mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“). Dospěl k závěru, že stěžovatelka a její syn nebyli ve vlasti pronásledováni pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, protirežimní aktivitu roznášení letáků stěžovatelka ukončila dobrovolně více než před deseti lety a nezmínila se, že by byla za tuto činnost nějakým způsobem pronásledována. Stěžovatelka sice nesouhlasí s politickým režimem, ale tyto názory nikdy neprezentovala veřejně. Co se týče § 12 písm. b) zákona o azylu, žalobkyně neuvedla, že by ona nebo syn měli potíže zapříčiněné jejich rasou, pohlavím, náboženstvím, národností či příslušností k určité sociální skupině. Se žadatelkou sice bylo vedeno řízení ze strany kubánských orgánů pro podezření z prostituce, ona ale prokázala, odkud její příjmy pocházejí a kde reálně pobývá, a proto bylo řízení ukončeno. Žalovaný poté neshledal ani důvody pro udělení některé z dalších forem mezinárodní ochrany.

[4] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 23. 10. 2018, č. j. 1 Az 66/2017 – 81, (dále „napadený rozsudek“) zamítl žalobu proti napadenému rozhodnutí. Žalobkyně namítala, že měl správní orgán vycházet i ze zpráv o zemi původu, které jsou staršího data. Městský soud konstatoval, že jednou z podmínek použitelnosti informací o zemi původu je jejich aktuálnost a to i s ohledem na to, že potřeba udělení mezinárodní ochrany je posuzovaná na potencialitě pronásledování nebo hrozby vážné újmy v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu. Městský soud proto hodnotil kladně postup žalovaného, který vycházel z aktuálnějších zpráv o zemi původu. K námitce, že žalovaný neuvedl, které informace vzal ze zpráv o zemi původu v úvahu a jak je posoudil a hodnotil, městský soud konstatoval, že to neznamená nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, jelikož jeho závěry z těchto zpráv vyplývají. Žalovaný správně vyhodnotil, že žalobkyně nebyla pronásledována pro zastávání politických názorů, neboť jak sama uvedla, neměla s kubánskými orgány kvůli své činnosti (rozdávání letáků) žádné problémy. Problémy neměla ani ve své práci, žalobkyně sice uvedla, že s praktikami Institutu nemovitostí nesouhlasila, ale z její výpovědi vyplynulo, že

pokračování

hlavním důvodem jejího odchodu bylo její těhotenství. Státními orgány nebyla pro ukončení pracovního poměru nijak pronásledována.

[5] Žalobkyně uváděla, že byla několikrát zadržena policií, která se jí snažila obvinít z prostituce, a to z důvodu, že její přítel je cizinec a že jí na účet chodily vysoké finanční částky, o nichž si kubánské úřady myslely, že jsou na protirežimní činnost. Je pravdou, že svévolné opakované omezování osobní svobody jedince by bylo možné označit za jednání dosahující míry pronásledování. Žalobkyně nicméně uvedla, že obvinění namířená vůči ní kubánským orgánům vyvrátila a poté už předvolána nebyla. Skutečnost, že byla sedmkrát zadržena, sdělila žalobkyně až v řízení před soudem. V průběhu správního řízení žalobkyně uváděla, že byla pouze dvakrát předvolána k výslechu. Navíc z výpovědi žalobkyně je zřejmé, že několikrát ročně cestovala do České republiky na vízum, vždy zcela legálně a bez problémů. Proto městský soud souhlasil se závěrem žalovaného, že z ničeho nevyplývá, že by kubánské orgány jevily o žalobkyni zájem z důvodu jejího politického smýšlení. Žalobkyně dále uvedla, že jakožto nečlenka komunistické strany měla problémy jako stejně smýšlející Kubánci, např. jim někdo hanlivými nápisy popsal dům. V tomto případě však není zřejmé, že takto jednaly přímo kubánské orgány. Čestné prohlášení přítele žalobkyně předložila až v řízení před soudem, ačkoliv tak mohla bez problémů učinit již v řízení správním. Čestné prohlášení sice potvrzuje tvrzení žalobkyně o tom, že byla policií kontrolována a vyslýchána, takové jednání však bylo spojeno se skutečností, že se stýkala s přítelem, tedy nikoliv s jejím politickým přesvědčením. Z ničeho nevyplývá, že by problémy žalobkyně (zadržování policií a pokus o obvinění z prostituce) byly politického charakteru. Žalobkyně se nikdy veřejně výrazně politicky neprojevovala a ani její politická pasivita vůči komunistické straně jí výrazně neomezovala, neboť mohla legálně z Kuby několikrát odcestovat. Důkladné kontroly nejen na letišti přitom nejsou ničím neobvyklým a to ani v případě demokratických států. Zájem ze strany kubánských orgánů o žalobkyni nebyl nijak excesivní, přičemž jeho důvodem byla spíše skutečnost, že se žalobkyně stýkala s cizincem a chodily jí na účet vysoké finanční částky. Poté, co žalobkyně kubánským orgánům prokázala původ těchto peněz a to, že se zdržovala na své adrese, nebyla již více vyslýchána. I z těchto důvodů nelze mít za to, že by žalobkyni v případě jejího návratu hrozilo pronásledování nebo vážná újma.

[6] Městský soud neprovedl navrhovaný výslech přítele žalobkyně, neboť by jeho provedením nedošlo k novým skutkovým zjištěním. Městský soud nepřisvědčil žalobkyni ani v tom ohledu, že ji lze zařadit do sociální skupiny žen označených za prostitutky, do sociální skupiny majetných, a tedy pro režim nebezpečných a do skupiny protirežimně zaměřených, neboť tyto nesplňují podmínky čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Občany protirežimně zaměřené nelze označit za sociální skupinu, neboť spadají pod pojem „zastávání určitých politických názorů“.

[7] Podle městského soudu žalovaný jasně odůvodnil, proč žalobcům neudělil humanitární azyl, žalobkyně neuvedla žádné mimořádné okolnosti, které by jeho udělení odůvodňovaly. Městský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že žalobcům nehrozí

v případě návratu na Kubu nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Městský soud se nevyjádřil k námitkám uvedeným v podání ze dne 17. 10. 2018, neboť byly uplatněny po lhůtě pro podání žaloby, která uplynula dne 28. 7. 2017. Městský soud se však zabýval novou skutečností, a to že se žalobkyní dne 21. 4. 2018 narodila na území ČR dcera, neboť tato skutečnost by mohla být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany. Žalobkyně nikdy dlouhodobě na území ČR nežila, pouze ji několikrát navštívila, neboť zde žije její partner, občan ČR. Se svým partnerem se zná již několik let, na druhou stranu je třeba vzít v potaz i rodinné závazky partnera žalobkyně. Žalobkyně má v zemi původu příbuzné a tedy i zázemí, přičemž k České republice žádné jiné vazby nemá. Žalobkyně budovala rodinný život na území ČR v době, kdy neměla žádné legitimní očekávání, že bude moci na území ČR zůstat. Navíc, pokud by byla žalobkyně nucena vycestovat, může se na území ČR navrátit s využitím institutů zákona o pobytu cizinců (případně podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany s ohledem na nové skutečnosti). Samotné případné vycestování žalobkyně nepředstavuje nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. Městský soud na závěr konstatoval, že partner žalobkyně nesplňuje podmínky pro to, aby byl osobou zúčastněnou na řízení, neboť nebyl napadeným rozhodnutím přímo dotčen na svých právech. Povinnost žalobkyně z území ČR vycestovat, nebo její případné vyhoštění, není přímým následkem napadeného rozhodnutí. Rozhodnutím žalovaného tak není dotčeno právo partnera žalobkyně na soukromý a rodinný život.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[8] Žalobci (dále „stěžovatelé“) podávají kasační stížnost z důvodů, které podřadili pod § 103 odst. 1 písm. a) b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále „s. ř. s.“).

[9] Jako první uvádí námitku nepřezkoumatelnosti, neboť soud neprovádí přezkum vytyčený žalobní argumentací. Stěžovatelka v žádosti o mezinárodní ochranu podrobně popsala, že je ze strany státních orgánů vystavena pronásledování a obviňování z prostituce, kontrolám a odvlékání na policejní stanice, obviňování ze zdržování se na jiné, než registrované adrese, atd. Stěžovatelka uvedla, že má strach, že by mohla jít do vězení a neví, co by se v takovém případě dělo se synem. Městský soud se argumenty v žalobě nezabýval a omezil se výhradně na schvalování postupu žalovaného. Soud se námitkám ve vztahu k informacím o zemi původu (COI) věnuje pouze v bodě 27 a 28, ale jen některým, a to navíc nedostatečným způsobem. Závěr soudu, že žalobkyně navíc neuvedla, které konkrétní skutečnosti vyplývající ze starších zpráv měl vzít žalovaný v potaz, je nezákonný a nepravdivý, protože stěžovatelka již v žalobě podrobně rozvedla, čím se měl žalovaný zabývat. Závěr soudu v bodě 28, kterým výslovně potvrzuje, že žalovaný pouze vypsal názvy jednotlivých zpráv, aniž by se jakkoliv vypořádal s jejich obsahem, je v kontextu s obsahem výpovědi stěžovatelky zcela nepochopitelný.

[10] Závěry žalovaného a potažmo soudu jsou s obsahem COI v příkrém rozporu. Z obsahu pohovoru zasazeného do obsahu zpráv země původu je zcela zřejmé, že vše co stěžovatelka uvedla, je v zemi původu běžným denním standardem, který je ze strany státních orgánů uplatňován vůči všem osobám považovaným za nepohodlné. Z obsahu COI je zřejmá jasná politická motivace takového jednání státních orgánů, resp. snaha

pokračování

postihovat a kriminalizovat stěžovatelku jako osobu politickému režimu nepohodlnou. Tato vnitřní rozpornost je sama o sobě důvodem pro zrušení rozsudku pro nepřezkoumatelnost.

[11] Soud se nezabýval námitkou, jaký faktický důsledek může mít politická neangažovanost, zda tato skutečnost není brána jako uplatnění politického práva a nepřisuzuje tak automaticky protirežimní zaměření dané osoby. Dále se soud nezabýval námitkou ohledně nedostatečného zaměření důkazů na postavení osob, které nejsou prorežimně aktivní. Nezabýval se ani posouzením otázky možných důsledků opuštění zaměstnání v Institutu nemovitostí. Nezabýval se námitkou, že k zadržování žalobkyně docházelo opakovaně po celou dobu jejího vztahu se západním partnerem, a nevyhodnotil, jaký význam je takovému partnerskému vztahu v zemi původu přiznáván. Nereflektovanou zůstala námitka, že ve vztahu k tvrzením stěžovatelky neměl správní orgán zaměřené podklady. Zcela ignorovaná zůstala námitka, že žalovaný nevzal v potaz, že skutkové okolnosti vyličené stěžovatelkou znamenají celou řadu průběžných neposlušností vůči režimu, což může mít ve svém důsledku velmi negativní vliv na její další život v zemi.

[12] Zpráva MZV USA 2017 potvrzuje, že kubánský režim umožňuje až čtyřleté zadržování osob „potenciálně podezřelých“, kteří nejsou obžalováni z trestného činu, ale prohřešují se proti „socialistickému pořádku“ nesociálním chováním. Tyto normy slouží k postihování anti-společenského chování, jako například prostituce, ale jsou zneužívány vůči politickým oponentům. V napadeném rozsudku chybí přezkum otázek týkajících se toho, že občané Kuby nemohou svobodně komunikovat s cizinci a každá žena, která má vztah s cizincem, je perzekuována a trestána. Je zjevné, že opakovaná snaha postihovat žalobkyni za prostituci je skrytou formu perzekuce a útlaku s cílem zastrašení od nežádoucího a pro režim nebezpečného chování, přičemž sama tato skutečnost by měla postačovat pro poskytnutí mezinárodní ochrany.

[13] Stěžovatelé mají za to, že žalovaný užil důkazy pro věc nerelevantní. Jedná se zejména o tyto zprávy: Úřední věstník Ministerstva spravedlnosti Kubánské republiky, Zákon o migraci, ze dne 20. září 1976 v novelizovaném znění, Prováděcí předpisy k zákonu o migraci, ze dne 19. července 1978 v novelizovaném znění ze dne 16. října 2012, Konzulární informace Velvyslanectví Kubánské republiky v ČR, Konzulární služby pro kubánské občany, ze dne 14. listopadu 2016, Informace MZV ČR č. j.: 91328/2017-LPTP, ze dne 15. března 2017. Žalovaný nespecifikoval, které konkrétní skutečnosti z daných zpráv byly na daný případ aplikovány a z jakého důvodu. Žalovaný tyto zprávy použil paušálně bez seznámení se s jejich obsahem. Tyto důkazy jsou vnitřně rozporné s ostatními zprávami o zemi původu, ze kterých vyplývá faktické ignorování jakékoli formální právní úpravy země původu.

[14] Další žalobní body soud v napadeném rozsudku ani nezmiňuje. Pokud se k některým argumentům vyjádřil, neuvedl žádné konkrétní úvahy přezkumu, zcela chybí rozbor právních otázek a absentuje jakýkoliv rozbor důkazů – zejména informací o zemi původu. Soud pouze přebírá hodnocení a odůvodnění, tak jak bylo podáno správním rozhodnutím. Odůvodnění soudu je zmatečné, postavené na dezinterpretaci tvrzení podaných stěžovatelkou.

[15] Zásadním pochybením soudu je odmítnutí vyjádření stěžovatelky ze dne 16. 10. 2018, ve kterém stěžovatelka podává své stanovisko k přezkoumávané věci s tím, že dle tvrzení soudu se jednalo o rozšíření žalobních bodů po uplynutí lhůty pro podání žaloby. V daném podání se nejedná o rozšíření žalobních bodů, jedná se o repliku/vyjádření k věci před nařízeným ústním jednáním, které vychází z žalobních bodů určených v žalobě, ignorování podání je vadou řízení.

[16] Dalším zásadním pochybením je nezákonné posouzení nových okolností provedené v bodě 42 napadeného rozsudku – jedná se o narození dcery z dlouholetého vztahu mezi stěžovatelkou a jejím partnerem, která má po otci občanství ČR. Narození dcery dokládá existenci opravdového rodinného života stěžovatelky a partnera, který zde nutně musel existovat již v době rozhodování žalovaného. Soud se tímto argumentem nezabýval. Stěžovatelka ve svém vyjádření ze dne 16. 10. 2018 na tuto okolnost poukázala zejména v souvislosti s tím, že ve své žalobě mimo jiné tvrdila porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Rodinné vazby stěžovatelů jsou naprosto zásadního rázu a musí být hodnoceny ve vztahu k § 14, resp. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu ve spojení s článkem 8 Úmluvy. Závěry žalovaného ohledně jejího soukromého a rodinného života byly zcela nesprávné – žalovaný se vazbami žalobkyně a jejího partnera vůbec nezabýval a jejich vyhodnocení provedl zcela paušálně a účelově. Soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 As 84/2015 - 24, poté však nepochopitelně shledal, že by případné vycestování žalobkyně nepředstavovalo nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. Tento závěr soudu ovšem zcela postrádá relevantní odůvodnění tak, aby kritéria judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) byla řádně zhodnocena, závěry soudu jsou nepřezkoumatelné.

[17] Soud uvádí, že je třeba brát v potaz i rodinné závazky partnera stěžovatelky. Žádné údaje ohledně rodinných závazků partnera stěžovatelky však soud nezjišťoval, byť se partner k soudu dostavil, aby mohl být vyslechnut – namísto toho jej soud i s dítětem z jednací síně vykázal, aby nedošlo k narušení průběhu jednání. Žalovaný jej nenechal stěžovatelku ani doprovázet a vykázal ho z místnosti, když byla stěžovatelka přizvána k seznámení se s podklady. Stěžovatelka považuje za vadu neprovedení důkazu výpovědi pana Januše a jako nepřípustné hodnocení soudu, který v bodě 35 k návrhu na provedení důkazu výpovědi partnera žalobkyně konstatoval, že jeho provedením by nedošlo k novým skutkovým zjištěním.

[18] Soud dále uvádí, že stěžovatelka má v zemi původu příbuzné a tedy i zázemí – soud ale ani zde žádné relevantní zjištění neprovedl. Stěžovatelka žádné zázemí v zemi původu nemá, dědeček již zemřel a babička je nemohoucí. Není zřejmé, z jakého důvodu soud vyžaduje jiné vazby na ČR, než je přítomnost životního partnera a novorozené dcery, fungující rodina. Závěr, že stěžovatelka budovala rodinný život na území ČR v době, kdy neměla žádné legitimní očekávání, že bude moci na území ČR zůstat, nemá oporu v zákoně ani citovaném stanovisku Nejvyššího správního soudu, když pro posouzení věci je relevantní pouze existující stav. Soud navíc ani okolnosti narození dcery nezná, protože je nezjistil.

pokračování

[19] Soud byl opakovaně upozorněn, že zákon o pobytu cizinců žádné řešení pro soužití rodiny nezná. Soud opomíjí, že stěžovatelka „jen tak“ vycestovat nemůže, vycestování s dítětem prakticky není možné. Nepochopitelná je rada ohledně podání nové žádosti o mezinárodní ochranu s ohledem na nové skutečnosti, když tyto skutečnosti jsou relevantní již v rámci tohoto procesu (bod 41 napadeného rozsudku). Soud nevzal v potaz trvalost vztahu (10 let a z toho 2,5 roku ve společné domácnosti) a narození dcery. Lze si těžko představit intenzivnější vazby, kdy by pouhé vycestování bylo nepřiměřeným zásahem do těchto vazeb. Stěžovatelka i její nezletilý syn splňují podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Pokud by byla nucena vycestovat, své novorozené dítě by nemohla vzít sebou z důvodu nízkého věku a absence potřebné vakcinace. V zemi původu není připuštěno dvojí občanství, takovou situaci by nebylo možné vyřešit jinak, než ztrátou občanství. Dítě je výživou zcela odkázané na matku, došlo by k zásadnímu porušení práv dítěte, tedy i porušením mezinárodních závazků.

[20] Názorem, že čestné prohlášení bylo jako důkaz podáno až v řízení před soudem, ačkoliv tak žalobkyně mohla bez problémů učinit již ve správním řízení, se soud nevypořádal relevantním způsobem. Soud přitom zřejmě tento důkaz odmítl, neboť nikde není provedeno posouzení a vyhodnocení tohoto důkazu, na druhou stranu v bodě 34 část informací z tohoto prohlášení použil po prokázání, že stěžovatelka byla kontrolována a vyslýchána policií proto, že se stýkala s panem J., nikoliv pro politické smýšlení. To dokládá zmatečnost napadeného rozsudku, protože stěžovatelka od začátku tvrdí, že je pronásledována právě z důvodu partnerského vztahu, nikoliv pro své politické přesvědčení. Tento důkaz mimo jiné dokládá, že správní orgán nezjistil skutkový stav dostatečným způsobem a tedy jde o důkaz, který soud musel vzít v potaz a musel se s ním řádně vypořádat.

[21] Stěžovatelé nesouhlasí ani se závěry soudu, že pan J. není osobou zúčastněnou na řízení. Podmínky pro naplnění statusu osoby zúčastněné na řízení měly být posuzovány soudem v kontextu nové skutečnosti - narození dcery, kdy by nutností vycestování partnerky a matky jeho novorozeného dítě nenávratně utrpěli všichni zúčastnění.

[22] K vadě řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b s. ř. s. stěžovatelé uvedli následující. Stěžovatelka zrekapitulovala, jakým problémům čelila na Kubě, a citovala ze zprávy MZV USA ze dne 3. března 2017. Stěžovatelkou uváděné skutečnosti ve výpovědi ze dne 5. 9. 2016 zcela korespondují s citovanými postupy orgánů státní moci v zemi původu. Cílem soustavného pronásledování a šikanování stěžovatelky za prostituci či za porušování pobytoových pravidel bylo zajištění její kategorizace jako osoby „potenciálně nebezpečné“ se všemi následky z toho plynoucími, včetně možnosti svévolného zadržení či uvěznění bez obvinění a odsouzení až na 4 roky. Jedná se tak o skrytou formu perzekuce a útlaku s cílem zastrašení od nežádoucího a pro režim nebezpečného chování. Tamní režim stěžovatelce připisuje protirežimní smýšlení. Z nepochopitelných důvodů žalovaný učinil toto vyhodnocení, že „*tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelky je její nesouhlas s politickým systémem na Kubě a snaha zajistit si lepší život pro sebe a svého syna*“. Žalovaný ignoroval další uváděné skutečnosti a vytrhnul sdělení stěžovatelky z kontextu její výpovědi. Žalovaný účelově dezinterpretoval a bagatelizoval výpověď stěžovatelky, pokud uvádí, že důvodem jejího odchodu je pouze získání dobré budoucnosti pro sebe a syna. O zvláštním přístupu žalovaného svědčí nemístné až urážlivé chování

jeho zástupce při soudním jednání. Nepochopitelný je i závěr, že je legitimním právem každého státu upravovat předpisy otázku výkonu zaměstnání svých občanů nebo jednotlivé trestné činy včetně prostituce. V zemi původu je ovšem sama zákonná úprava v rozporu se základními lidskými právy. Postup žalovaného při hodnocení výpovědi a učiněné závěry jsou v rozporu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40). Pokud žalovaný nepovažoval výpověď stěžovatelky za postačující, bylo jeho povinností vést pohovor tak, aby uváděné skutečnosti dostatečně objasnil, a provést příléhavé dokazování. Pokud soud uvádí, že stěžovatelka něco uvedla či doložila až před soudem, je to chybou správního orgánu, který nedostatečně zjistil skutkový stav a neprovedl odpovídající dokazování. Stěžovatelka k tomu obsáhle cituje z judikatury týkající se umožnění předložení důvodů žádosti o mezinárodní ochrany, a zásady v pochybnostech ve prospěch.

[23] Dezinterpretace tvrzení a nedostatečné zjištění skutkového stavu znemožňuje relevantní právní posouzení. Stěžovatelka v žalobě jasně uváděla, že je to právě partnerský vztah s cizincem a jeho finanční podpora, která ji staví na roveň těm, kteří jsou aktivně prorežimně činní. Tuto otázku soud vůbec neposoudil. Cílem pronásledování je zabránit ve vztahu a přísunu finančních prostředků, což je vnímáno jako hrozba pro politický systém. Neobstojí tedy posouzení soudem v bodě 34, že z ničeho nevyplývá, že by problémy žalobkyně byly politického charakteru. Soud tak nesprávně vyhodnotil § 12 zákona o azylu, když za relevantní důvod pronásledování považuje pouze aktivní politické smýšlení resp. protirežimní činnost, to neodpovídá ani kvalifikační směrnici. Stěžovatelka je přesvědčena, že orgány zemi původu jí připisují politické charakteristické rysy ve smyslu čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice. Podle čl. 9 kvalifikační směrnice je třeba za pronásledování považovat i jednání, která jsou obdobně závažná svým opakováním nebo ve svém souběhu. Dle stěžovatelů zde bylo nutno zohlednit právě dlouhodobost, opakovanost, systematickosti a značnou intenzitu a souběh všech ústrků, kterým stěžovatelka musela čelit a které lze z uvedených důvodů chápat jako pronásledování, a zohlednit též skutečnost, že stěžovatelka nedostane v zemi původu žádnou práci. V případě stěžovatelů jsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu.

[24] Pokud žalovaný a soud neviděly v postupu úřadů vůči stěžovatelce politický podtext, hrozba šikany, svévolného zadržování a věznění měla být detailně prozkoumána ve vztahu k § 14a zákona o azylu, což se nestalo. Důvody pro udělení doplňkové ochrany jsou v zákoně koncipovány odlišně než důvody pro udělení azylu. Závěr soudu v bodě 39, že závěry vztahující se k § 12 zákona o azylu lze aplikovat i na hrozbu vážné újmy, tak představuje nezákonnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[25] Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobcům nehrozí v případě návratu mučení, nelidské či ponižující zacházení. Pouhý odkaz na správní rozhodnutí nelze akceptovat jako relevantní zhodnocení věci. Odůvodnění navíc není ani pravdivé, protože stěžovatelka čelila závažným pronásledováním v obdobích mezi svými cestami. Irelevantní je posouzení, že závěry byly podpořeny změnou kubánské migrační politiky, stěžovatelka nikdy netvrdila jako důvod své žádosti důvody spojené s migrační politikou. Zcela pak v napadeném rozsudku absentuje posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a písm. d) zákona o azylu. Uvedená vada činí rozsudek nepřezkoumatelným.

pokračování

Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že jsou v jejich případě naplněny minimálně podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a písm. b) a d). Soud provedl nesprávné právní posouzení, vycestování stěžovatelky by bylo v rozporu s čl. 8 Úmluvy z důvodu odloučení od novorozené dcery.

[26] Podle stěžovatelů je dán důvod přijatelnosti spočívající v zásadním pochybení v rozhodnutí soudu, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelů. V uvedené věci nebyla naplněna základní funkce správního soudnictví, a to ochrana subjektivních práv jednotlivce. V daném případě jsou překročeny vlastní zájmy stěžovatelů, rozhodnutí se zásadním způsobem dotkne několika dalších osob. Stěžovatelé navrhuji, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[27] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nadále trvá na správnosti napadeného rozhodnutí. Plně odkazuje na své vyjádření k žalobě ze dne 4. 9. 2017, v němž se velmi podrobně zabýval žalobními námitkami. Kasační námitky pouze vyjadřují nesouhlas s právním posouzením příběhu stěžovatelů ze strany soudu a správního orgánu. Přesah vlastních zájmů stěžovatelů nelze i přes obsáhlost kasační stížnosti vysledovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39), žalovaný nesouhlasí s tvrzením o přijatelnosti kasační stížnosti. Žalovaný dále poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36, z něhož plyne, že nepřezkoumatelnost rozsudku nemůže být způsobena tím, že krajský soud zhodnotí průběh správního řízení, ztotožní se s postupem správního orgánu a jeho závěry souhlasně aprobuje. Žalovaný trvá na závěru, že stěžovatelé nenaplní žádnou z uvedených forem mezinárodní ochrany. Žalovaný navrhuje zamítnout kasační stížnost pro nedůvodnost, pokud ji neodmítne pro nepřijatelnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[28] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je podána včas a je proti napadenému rozsudku přípustná, zabýval se proto otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatelů ve smyslu § 104a s. ř. s.

[29] K tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje početná a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (viz zejm. usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS; všechna níže citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu - pokud nebude výslovně uvedeno, že se jedná o judikaturu jiného soudu - je dostupná na www.nssoud.cz). Jeden z případů přijatelnosti je dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Stěžovatelé v kasační stížnosti namítají taková zásadní pochybení městského soudu, která by mohla mít dopad do jejich hmotně právního postavení a která nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti prima facie vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[30] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uplatňovanými v kasační stížnosti, přičemž zároveň zkoumal,

zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

Nepřezkoumatelnost

[31] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla nenabízí prostor k posouzení věcné argumentace (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 6/2004 - 105, publ. pod č. 617/2005 Sb. NSS). Z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů především tehdy, opírá-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74).

[32] Stěžovatelé považují za pochybení odmítnutí vyjádření ze dne 16. 10. 2018, podle stěžovatelů se nejednalo o rozšíření žalobních bodů. Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že městský soud neodmítl toto vyjádření jako celek. Ke skutečnosti, že stěžovatelce se narodila dcera, která má občanství České republiky, soud přihlédl a náležitě ji vyhodnotil. Část podání obsahovala pouze jinak vyjádřené žalobní tvrzení (cílem soustavného pronásledování a šikanování žalobkyně byla její kategorizace jako osoby potenciálně nebezpečné; pokud to co žalobkyně uvedla, neměl žalovaný za postačující, měl vést pohovor tak, aby uváděné skutečnosti dostatečně objasnil). Naopak v případě tvrzení, že pobyt žalobců přesáhl 24 měsíců a jsou tudíž považováni za emigranty, a uvedení zpráv o zemi, které žalobkyně považovala za bezpředmětné (tyto jsou znovu vyjmenované v kasační stížnosti), se jedná o žalobní body uplatněné po lhůtě.

[33] Tvrzení, že pobyt žalobců přesáhl 24 měsíců, a tudíž jsou považováni za emigranty, však stěžovatelé nemohli bez vlastního zavinění uplatnit dříve. Na území České republiky vstoupili letecky dne 30. 7. 2016, o mezinárodní ochranu požádali dne 31. 8. 2016, jejich pobyt přesáhl 24 měsíců až 30. 7. 2018, tedy v době, kdy již běželo soudní řízení a uplynula již lhůta k podání žaloby. Jedná se tak o skutečnost, která nastala až v průběhu soudního řízení. Podle čl. 46 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) jsou členské státy povinny zajistit, aby měl žadatel o mezinárodní ochranu právo na účinný prostředek ochrany před soudem proti rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Podle odst. 3 téhož článku „[č]lenské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.“ Podle Nejvyššího správního soudu „[p]ovinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržitého vyličení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně

pokračování

přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů“ (srov. rozsudek ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 32, ze dne 17. 1. 2017, č. j. 5 Azs 293/2016 – 19, a ze dne 28. 4. 2017, č. j. 2 Azs 60/2017 – 48). Pokud je smyslem čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice zabezpečit účinný opravný prostředek, nelze v posuzovaném případě ignorovat tuto novou skutečnost, kterou stěžovatelé z ospravedlnitelných důvodů neuvedli již v řízení před správním orgánem (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16) S ohledem na to se městský soud měl zabývat i touto námitkou, konkrétně tvrzením, že z této skutečnosti mohou pro stěžovatelku vyplynout další závažné okolnosti, kdy se kvůli tomu v případě jejich návratu dostane do centra zájmu státních orgánů.

[34] Nejvyšší správní soud se v usnesení ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 369/2017 – 41, zabýval obdobnou otázkou a konstatoval: *„Z Informace MZV ČR ze dne 15. 3. 2017 (pozn. tato byla použita i v nyní posuzovaném řízení) vyplývá, že i když kubánský občan překročí dvouletou lhůtu pobytu v zahraničí (po jejímž uplynutí je považován za emigranta), může na kubánském zastupitelském úřadě vyřídit obnovení trvalého pobytu na Kubě, případně odcestovat na Kubu, kde může pobývat 90 dní a trvalý pobyt obnovit tam. Takový občan by se neměl setkat na Kubě s negativními důsledky předchozího pobytu v zahraničí, práva osob dle nového migračního zákona jsou respektována. Ke svévolnému výkladu zákona dochází pouze v případě opozičních aktivistů a státní úřady dále omezují svobodu vycestování vysoce kvalifikovaných pracovníků a zaměstnanců bezpečnostních složek.“* S ohledem na to nebyla v daném případě zjištěna přiměřená pravděpodobnost, že by stěžovatelka byla po návratu do země původu uvězněna nebo že by u ní bylo dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení pouze v důsledku skutečnosti, že je v současné době v postavení emigranta a není registrována na zastupitelském úřadě Kubánské republiky.

[35] Nejvyšší správní soud si je vědom své judikatury, dle které nemůže sám zaujímat stanovisko k námitkám uplatněným před krajským soudem po lhůtě pro podání žaloby, neboť by tak nahrazoval závěry krajského soudu a vyloučil by tímto postupem možnost bránit se takto formulovaným právním závěrům kasační stížností (rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74). Na tomto místě je však nutné poukázat na s. 10 napadeného rozhodnutí, v němž se žalovaný ve vztahu k riziku vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu podrobně zabýval možnostmi občanů Kubu opouštět zemi své státní příslušnosti a opětovně se tam navracet., a to nad rámec žadatelkou uvedeného. Dospěl k závěru, že ve většině případů nemá dlouhodobý pobyt v zahraničí negativní následky na další život na Kubě. Městský soud, ačkoliv tento argument nevyslovil explicitně ve vztahu k argumentaci uplatněné po lhůtě k podání žaloby, se stručně k této otázce vyjádřil v bodě 39, kdy se ztotožnil se závěry žalovaného, který neshledal u žalobců v případě jejich návratu hrozbu vážné újmy, a závěry podpořil výraznou změnou kubánské migrační politiky. Stěžovatelka přitom v kasační stížnosti tvrdí: *„zcela irelevantní je pak posouzení, že správním orgánem uváděné závěry byly podpořeny změnou kubánské migrační politiky – stěžovatelka nikdy netvrdila jako důvod své žádosti důvody spojené s migrační politikou (žalobkyně neuvádí, že má obavy z návratu proto, že zemi opustila, jak mylně dovozuje správní orgán i soud)“*. S ohledem na tuto kasační argumentaci neshledal Nejvyšší správní soud pochybení s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku, pokud se městský soud explicitně

nevypořádal s tvrzením stěžovatelů, že jejich pobyt přesáhl 24 měsíců, neboť sama stěžovatelka obavy z návratu z tohoto důvodu v kasační stížnosti popřela.

[36] Stěžovatelé dále namítali nevypořádání se s jejich žalobní argumentací. Obecně nevypořádání se s žalobní námitkou ze strany soudu je skutečností, která má vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé, neboť ze zásad spravedlivého procesu mj. vyplývá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit, reagovat na uplatněné námitky a vysvětlit, jak byly hodnoceny. Tato povinnost dostatečného odůvodnění rozhodnutí však nemůže být chápána zcela dogmaticky. Povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Odpověď na základní námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související (v podrobnostech srov. rozsudek ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015 - 27).

[37] Městský soud se zabýval námitkami ve vztahu k informacím o zemi původu, jeho názor v bodě 28 je sice stručným, avšak jasným vypořádáním námitky žalobců, kteří projeví nesouhlas s tím, že napadené rozhodnutí neuvádí, které konkrétní informace ze zpráv o zemi původu vzal žalovaný za rozhodné. Městský soud se taktéž zabýval otázkou politické neangažovanosti v bodě 33, a neshledal riziko pronásledování z důvodu, že stěžovatelka nebyla členkou komunistické strany. Podle stěžovatelky městský soud nerefletoval námitku, že žalovaný neměl podklady zaměřené ve vztahu k tvrzením stěžovatelky. Městský soud se zprávami o zemi původu zabýval v bodě 27 a 28, jak bylo výše uvedeno, odpověď na základní námitky může v sobě konzumovat i odpovědi na námitky dílčí. Pokud městský soud neshledal problém v tom, z jakých zpráv o zemi původu žalovaný vycházel a jakým způsobem je využil, nelze jeho vypořádání hodnotit jako nepřezkoumatelné, to nicméně nevylučuje případné vady v skutkových zjištěních. Není pravdou, že by se městský soud nezabýval námitkou, že k zadržování stěžovatelky docházelo opakovaně po celou dobu jejího vztahu. V bodě 33 se městský soud k tomu vyjádřil, a konstatoval, že skutečnost, že byla stěžovatelka sedmkrát zadržena, sdělila až v řízení před soudem, přičemž v průběhu správního řízení uváděla, že byla pouze dvakrát předvolána k výslechu. Městský soud se zabýval taktéž opuštěním zaměstnání v Institutu nemovitostí, a to v bodě 32. Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by napadený rozsudek trpěl nepřezkoumatelností z důvodu nevypořádání se s uvedenými námitkami.

Jiné vady řízení

[38] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzenými procesními vadami řízení. K námitce, že pan J. měl být osobou zúčastněnou na řízení, Nejvyšší správní soud uvádí, že žalobce má vůči soudu pouze právo, a také povinnost, označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení. Tím však jeho procesní práva v tomto smyslu končí. Předmětem řízení je udělení azylu určitému stěžovateli a vydané rozhodnutí se dotýká toliko jeho práv. Rozhodnutí o neudělení azylu se promítne též do situace jeho rodinných příslušníků, jedná se však o dotčení nepřímé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 1 Azs 155/2004 - 47). Pokud v nyní posuzovaném případě soud neshledal, že by se v případě přítelkyne žalobkyně jednalo o osobu zúčastněnou na řízení (bod 44 napadeného rozsudku), postupoval v intencích citovaného usnesení. Jediný případ, kdy soud rozhoduje o tom, zda někdo je, či není osobou zúčastněnou na

pokračování

řízení, upravuje § 34 odst. 4 s. ř. s., podle kterého „[s]oud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.“ Toto rozhodnutí však může iniciovat pouze osoba, která si postavení osoby zúčastněné na řízení nárokuje, přítel žalobkyně se tohoto postavení nedomáhal. V daném případě nepředstavoval závěr soudu, že pan J. není osobou zúčastněnou na řízení, vadu řízení. Na druhé straně se v daných souvislostech Nejvyšší správní soud neztotožňuje s postupem městského soudu, kdy byl pan J. k dotazu na možnost setrvání v jednací síni při jednání (jako „veřejnost“) ze soudní síně vykázán, s poukazem na to, že je s ním malé dítě a mohlo by dojít k narušení vlastního průběhu jednání. Toto jeho příp. vykázání ze soudní síně by podle Nejvyššího správního soudu bylo na místě teprve tehdy, kdy by společně přítomné malé dítě průběh jednání skutečně začalo narušovat. Nicméně tato vada vliv na zákonnost napadeného rozsudku ve věci samé mít nemohla.

[39] Stěžovatelka dále k procesním vadám namítala, že nikde nebyl proveden a vyhodnocen důkaz čestným prohlášením ze dne 27. 7. 2017. Podle § 77 odst. 1 s. ř. s. provádí soud dokazování při jednání. Nejvyšší správní soud předně uvádí, že stěžovatelka navrhla důkaz čestným prohlášením partnera v žalobě, k níž toto prohlášení připojila. Ze zvukového záznamu z jednání před městským soudem vyplývá, že k dotazu, zda jsou návrhy na doplnění dokazování, zástupkyně stěžovatelky odkázala na čestné prohlášení, (cca minuta 16:50-17:10 záznamu z jednání), nicméně po výsledku žalobkyně k opětovnému dotazu na další návrhy zástupkyně odpověděla záporně (cca minuta 34:00). Ze záznamu je zřejmé, že k provedení důkazu čestným prohlášením nedošlo, a to zřejmě opomenutím, jak ze strany soudu v době, kdy zástupkyně nejprve zmínila tento dokument, tak ze strany zástupkyně, která na závěr nepožadovala provést další důkazy. Následně však městský soud v napadeném rozsudku k tomuto důkazu přesto konstatoval: „34. Žalobkyně společně s žalobou soudu zaslala i čestné prohlášení jejího přítele Ing. M. J., ve kterém uvádí, že žalobkyně byla několikrát v jeho přítomnosti kontrolována policií a odvedena na policejní stanici, že je žalobkyně podrobována osobním a domovním prohlídkám. Za prvé je třeba uvést, že žalobkyně čestné prohlášení předkládá až v řízení před soudem, ačkoli tak mohla bez problémů učinit už v řízení správním. Za druhé, čestné prohlášení partnera žalobkyně sice potvrzuje tvrzení žalobkyně o tom, že byla policií kontrolována a vyslýchána, takové jednání však bylo spojeno se skutečností, že se žalobkyně stykala s panem J., tedy nikoliv s jejím, jak tvrdí, politickým přesvědčením.“

[40] Pokud městský soud vycházel z obsahu čestného prohlášení jakožto předloženého listinného důkazu, který není součástí správního spisu, aniž by tento důkaz v souladu s § 77 odst. 1 s. ř. s., provedl při jednání soudu a dal účastníkům řízení možnost se k tomuto důkazu vyjádřit, jeho rozhodnutí trpí jinou vadou řízení před soudem, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí (srov. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 103/2005 - 76, ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 61/2008 - 98, a ze dne 14. 5. 2015, č. j. 6 Azs 35/2015 - 30). Účelem povinnosti soudu nařídít k provedení důkazů jednání není jen zajištění práva účastníků řízení seznámit se s těmito důkazy, ale též jejich práva se k prováděným důkazům vyjádřit (srov. rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 As 241/2015 - 41). Bezprostřednost dokazování má mimo jiné zajistit, aby soud i účastníci řízení v průběhu dokazování určitým způsobem reagovali, např. kladli svědkům otázky apod. Důkazy předložené účastníky řízení proto nelze provádět mimo jednání a soud nemůže vycházet z

jejich obsahu nebo na ně odkazovat v rozhodnutí, nebyly-li v řízení provedeny při jednání (srov. rozsudek ze dne 27. 11. 2014, č. j. 7 As 70/2014 – 53).

[41] Z bodu 34 napadeného rozsudku je zřejmé, že soud reagoval na části čestného prohlášení: „důkladné kontroly nejen na letišti nejsou ničím neobvyklým“, „zájem o žalobkyni nebyl ze strany kubánských orgánů nijak excesivní“. Městský soud tak učinil ve zjevné snaze vypořádat žalobní tvrzení a návrhy stěžovatelů, a postupoval vstřícněji, než kdyby se čestným prohlášením nezabýval z důvodu, že zástupkyně u jednání další dokazování nenavrhl. Dále je nutné souhlasit se soudem v tom, že stěžovatelka mohla čestné prohlášení bez problémů doložit již ve správním řízení. Obsahem čestného prohlášení jsou skutečnosti, které byly stěžovatelce známy již při podání žádosti o mezinárodní ochranu. Pokud stěžovatelka neuvedla v řízení před žalovaným všechny relevantní skutečnosti, neumožnila mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí. Také v případech, v nichž dochází k aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, platí, že těžiště dokazování má probíhat před správními orgány, které mají prvotně zjišťovat skutkový stav (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016 – 27). V případě skutkových okolností, které se týkají událostí před vydáním rozhodnutí o mezinárodní ochraně, ale uplatněných poprvé v řízení o opravném prostředku, má soud možnost posoudit, zda jsou skutkové okolnosti uplatněné poprvé před tímto soudem významné, případně zda se nepřekrývají s okolnostmi, k nimž mohl rozhodující orgán přihlédnout [srov. rozsudek SDEU ze dne 4. 10. 2018, C-652/16, *Ahmedbekova*, ECLI:EU:C:2018:801, bod 103]. Soud tak de facto postupoval, pokud vyhodnotil, že čestné prohlášení potvrzuje tvrzení stěžovatelky, že byla kontrolována a vyslýchána z důvodu, že se stykala se svým přítelem. Dále je nezbytné přihlédnout i k tomu, že soud k žádosti stěžovatelky učinil její výslech v průběhu jednání, v němž měla znovu možnost vyjádřit se k problémům, kterým na Kubě čelila, tedy k otázkám, k nimž se vztahovalo i čestné prohlášení. Nejvyšší správní soud v některých případech vyhodnotil, že vada řízení spočívající v hodnocení důkazu krajským soudem bez jeho řádného provedení, nemohla mít v daných věcech vliv na zákonnost napadeného rozsudku (srov. rozsudek ze dne 28. 5. 2015, č. j. 9 As 291/2014 – 43, nebo rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 As 241/2015 – 41) a s ohledem na obsah hodnocení tohoto důkazu ze strany městského soudu Nejvyšší správní soud ani v nyní posuzované věci neshledal vliv této vady řízení na zákonnost napadeného rozsudku.

Nedostatečně zjištěný skutkový stav

[42] Nejvyšší správní soud dále posoudil okruh námitek týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Stěžovatelka v kasační stížnosti tvrdí, že pokud soud uvádí, že něco uvedla či doložila až před soudem, je to chybou správního orgánu, který nedostatečně zjistil skutkový stav a neprovedl odpovídající dokazování. Nejvyšší správní soud k tomu předně uvádí, že správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí v první řadě z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (srov. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41). Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích řízení o udělení mezinárodní ochrany vychází (usnesení ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 – 38). Stěžovatelka měla v průběhu správního řízení možnost uvést

pokračování

vše, co považovala za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, a v jejím případě nejsou zřejmé důvody, pro které nemohla sdělit všechny důvody pro udělení azylu již v řízení před správním orgánem. Seznámení se s podklady ani jejich doplnění nežádala. Stěžovatelka se sama se dopředu informovala o možnosti požádat o mezinárodní ochranu, vzhledem k početným návštěvám České republiky nelze předpokládat ani jiné bariéry v tomto ohledu, které by jí bránily již v rámci pohovoru uvést skutečnosti, které měl správní orgán vzít v potaz během posuzování její žádosti, resp. bránily doložit na podporu svých tvrzení dokumenty (viz čestné prohlášení).

[43] V rámci protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 5. 9. 2016 stěžovatelka uvedla, že od té doby, co se poznala s přítelem, jí přicházely na účet nemalé finanční částky, úřady se domnívaly, že tyto používá na financování protirežimní činnosti a pokusili se ji obvinít z prostituce, bylo to asi před rokem a půl. Byla vyslýchána, na policejní stanici si ji nechali přes noc a rodina musela sehnat peníze na kauci. Poté měla ještě předvolání k dalšímu výslechu, shromáždila všechny důkazy o tom, kde se zdržovala v době, kdy ji obvinili z bydlení na jiné adrese a prostituce. Vše prokázala a pak už ji nevyslýchali. Dále uvedla, že měla problémy jako ostatní Kubánci, kteří nejsou členy komunistické strany, např. jim někdo hanlivými nápisy popsal dům. V žalobě stěžovatelka uvedla, že je pronásledována a šikanována za prostituci, je to forma pronásledování za její protirežimní smýšlení a důvodem, jak žalobkyni zabránit v partnerském vztahu s cizincem a přísunu finančních prostředků. V průběhu výslechu u jednání před soudem potom stěžovatelka uvedla, že na policii byla předvolána přibližně sedmkrát. V kasační stížnosti stěžovatelka potom uvádí, že od začátku tvrdí, že je pronásledována právě z důvodu partnerského vztahu s panem J., nikoliv pro své politické přesvědčení. Nelze opomenout, že stěžovatelka v žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že nesouhlasí s kubánským politickým systémem a v České republice by měla dobrou budoucnost nejen pro sebe, ale zejména pro syna. Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že tvrzeným důvodem žádosti je nesouhlas stěžovatelky s politickým systémem na Kubě a snaha zajistit si lepší život pro sebe a svého syna, jedná se o rekapitulaci prvních důvodů, které uvedla sama stěžovatelka, ne o bagatelizování její výpovědi. Žalovaný se následně v rozhodnutí zabýval i problémy, které stěžovatelka rozvedla v rámci pohovoru.

[44] Nejvyšší správní soud se s ohledem na výpověď stěžovatelky ztotožňuje s městským soudem a žalovaným, že stěžovatelka nebyla pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod (§ 12 a) zákona o azylu], ani neměla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání politických názorů. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dospěl k právnímu názoru, že předpokladem naplnění pojmu pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod proto je, aby žadatel o azyl nějaký politický názor měl, dokázal jej adekvátním způsobem prezentovat, a věrohodně popsal příkoří, kterého se mu právě z těchto důvodů dostalo. Subjektivní pocit nespokojenosti se státním režimem nezakládá sám o sobě strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a tento pocit není také ještě politickým přesvědčením (srov. rozsudek ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, a ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Stěžovatelka v žádosti o mezinárodní ochranu uvedla pouze obecně, že nesouhlasí s kubánským politickým systémem, neuvedla však žádné konkrétní problémy související s tímto obecným přesvědčením. Všechny problémy, které stěžovatelka uvedla, byly z důvodu jejího partnerského vztahu s cizincem a přísunem finančních prostředků. Jak uvedl již městský soud, v případě popsání domu nápisy není

zřejmé, že takto jednaly kubánské orgány. Nejvyšší správní soud tak nesdílí názor stěžovatelky, že by se v jejím případě jednalo o politickou angažovanost, nebo že její problémy byly z důvodu zastávání politických názorů.

[45] Stěžovatelka v žalobě poukázala na opakované zadržování po celou dobu jejího vztahu s cizincem. Podle žalobní argumentace je každá žena na Kubě, která má vztah s cizincem, apriori považována za prostitutku a perzekuována a šikanována s cílem zabránit takovému spojení. V tomto ohledu je však nutné odkázat na její prvotní vyjádření v rámci pohovoru kdy uvedla, že když prokázala, že není prostitutka a nezdržuje se na jiných adresách než na těch nahlášených, pak již vyslýchána nebyla. Městský soud odmítl možnost zařazení stěžovatelky do sociální skupiny „žen označených za prostitutky“, a to s odkazem na čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle tohoto článku *„skupina tvoří určitou společenskou vrstvu, zejména jestliže - příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále - tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou.“* Nejvyšší správní soud se vymezením sociálních skupin zabýval již v celé řadě případů a v podrobnostech lze odkázat na podrobný výklad v rozsudku ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015 - 27, v němž konstatoval, že obě citované podmínky (tzv. „chráněné znaky“ a „sociální percepce“) musí být dle znění kvalifikační směrnice splněny zároveň (kumulativně). Soudní dvůr Evropské unie potvrdil, že aby mohla být konstatována existence „společenské vrstvy“ ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice, *musí být totiž splněny dvě kumulativní podmínky. Zaprvé musí příslušníci této skupiny sdílet „vrozený charakteristický rys“ nebo „společnou minulost, kterou nelze změnit“, nebo sdílet charakteristiku nebo přesvědčení, „které jsou natolik zásadní pro identitu nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla“. Zadruhé musí mít tato skupina v dotyčné třetí zemi vlastní identitu, protože ji okolní společnost vnímá jako „odlišnou“* [srov. rozsudek SDEU ze dne 4. 10. 2018, C-652/16, Ahmedbekova, ECLI:EU:C:2018:801, bod 89]. Není tak vyloučeno, aby v závislosti na kulturních a sociálních zvyklostech země původu byla pronásledována skupina žen sdílejících určitou charakteristiku naplňující uvedené podmínky. Tímto směrem však nebyla kasační argumentace vedena, závěry soudu ohledně odmítnutí zařazení do určité sociální skupiny nebyly napadeny a Nejvyšší správní soud není oprávněn domýšlet kasační argumentaci za stěžovatelku (srov. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[46] K námitkám ve vztahu k informacím o zemi původu Nejvyšší správní soud konstatuje následující. Městský soud správně poukázal na to, že jednou z podmínek použitelnosti informací o zemi původu je jejich aktuálnost. Podle § 23c písm. c) zákona o azylu mohou být podkladem pro rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu zejména přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem. Díkce § 23c zákona o azylu do vnitrostátního práva promítá požadavek čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní

pokračování

ochrany. Z něj plyne členským státům EU povinnost zajistit, aby při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu byly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů, a aby tyto informace měli k dispozici pracovníci odpovědní za posuzování žádostí a rozhodování o nich (srov. rozsudek ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 310/2017 - 56). Informace týkající se obecné situace v zemi původu jsou tak podkladem pro vydání rozhodnutí, a skutková zjištění žalovaného v nich musí mít oporu, a tato mají ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. oporu ve správním spisu, jen pokud i zprávy o situaci v zemi původu, které sloužily jako podklad pro rozhodnutí, byly v úplnosti učiněny součástí správního spisu (srov. rozsudek ze dne 12. 7. 2018, č. j. 9 Azs 105/2018 - 42). Stěžovatelka v žalobě požadovala citaci konkrétních částí zpráv v napadeném rozhodnutí, žalovaný však takto postupoval např. na s. 10 ve vztahu k posouzení kubánské migrační politiky. Stěžovatelka již v žalobě, a poté opakovaně v kasační stížnosti poukazovala na zprávu, podle které kubánský režim umožňuje až čtyřleté zadržování osob potenciálně podezřelých, tyto normy slouží k postihování anti-spoločenského chování, jako např. prostituce, ale jsou zneužívány vůči politickým oponentům. Jak bylo výše uvedeno, v případě stěžovatelky se nejednalo o politického oponenta, a obvinění z prostituce stěžovatelka vyvrátila. Pokud žalovaný neshledal důvody, proč by se měly tyto informace týkat stěžovatelky, nelze mu vytýkat, že tyto části v napadeném rozhodnutí necitoval. Městský soud se k námitce vyjádřil stručně, nicméně je zřejmý jeho názor, že postačuje, pokud závěry žalovaného ze zpráv vyplývají.

Nesprávné právní posouzení

[47] Stěžovatelé namítají nesprávné právní posouzení ve vztahu k § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, konkrétně namítají, že důvody pro udělení doplňkové ochrany jsou v zákoně koncipovány odlišně, než důvody pro udělení azylu, a závěr soudu v bodě 39 (závěry k § 12 lze aplikovat i na hrozbu vážné újmy) je nezákonný. Žalovaný při posuzování rizika mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu vycházel z toho, že žadatelka nebyla nikdy trestně stíhána, vězněna, řízení pro podezření z prostituce bylo ukončeno s pro ni pozitivním výsledkem, kdy prokázala, odkud pocházejí její příjmy a kde reálně pobývá, opakovaně cestovala do ČR a zpět. Žalovaný dospěl k závěru, že není důvod se domnívat, že by stěžovatelka v případě návratu čelila jakýmkoliv vážným problémům, tím méně pak v rovině mučení či nelidského a ponižujícího zacházení. Městský soud se ztotožnil s těmito závěry, pokud v tomto směru odkázal i na závěry ve vztahu k § 12 zákona o azylu, je to za daných okolností akceptovatelné. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se stěžovatelkou, že důvody pro udělení doplňkové ochrany se liší od důvodů pro udělení azylu, (srov. § 14a odst. 1 zákona o azylu). Někdy jsou však skutková zjištění, na základě kterých není zjištěn důvod pro udělení azylu, relevantní i ve vztahu k posouzení hrozby vážné újmy, zejména když stěžovatelka sama uvedla, že pokud žalovaný neviděl v hrozbě šikany a svévolného zadržování politický podtext, měla byt tato tvrzení přezkoumána ve vztahu k § 14a zákona o azylu. Bylo tak zřejmé, že stěžovatelka dovozovala alternativně splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany na základě stejných skutkových okolností, pro které se domáhala udělení azylu. Nejvyšší správní soud se však ztotožnil s městským soudem a neshledal nesprávné právní posouzení hrozby vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

[48] Stěžovatelé namítali nesprávnost závěrů ohledně jejich soukromého a rodinného života, podle jejich názoru byly naplněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a písm. d) zákona o azylu. K rodinným vazbám žadatelů o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v mnoha rozhodnutích (srov. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, či usnesení ze dne 12. 5. 2016, č. j. 5 Azs 29/2016 - 19, a ze dne 19. 7. 2018, č. j. 7 Azs 166/2018 - 31). Mezinárodní závazky (zejm. článek 8 Úmluvy) neukládají státu všeobecnou povinnost respektovat volbu osob ohledně země jejich pobytu, resp. napomáhat rozvíjení jejich vztahů; podmínky uplatnění takové povinnosti státu se přitom vykládají velmi přísně. Neudělení mezinárodní ochrany zpravidla neznamená natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby byl rozporný s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (srov. např. rozsudky ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 - 47, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 96). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, judikoval, že je třeba rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo samotné vycestování cizince, od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Má-li zásah do soukromého a rodinného života výjimečně odůvodnit udělení doplňkové ochrany, musí jít o případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dlouhodobě připomíná, že rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu mohou být důvodem pro udělení některého z pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, mimo zcela výjimečné případy však nepostačují pro udělení doplňkové ochrany (rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69). O povinnosti státu respektovat volbu země společného pobytu osob lze uvažovat v naprosto výjimečných případech, například tehdy, má-li cizinec manželku, která je českou občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (srov. rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27).

[49] Městský soud poukázal na to, že stěžovatelka budovala rodinný život na území České republiky v době, kdy neměla legitimní očekávání, že bude moci na území zůstat. Tento názor je opřen o judikaturu, podle které pokud cizinec založil svůj rodinný život v České republice s vědomím, že tento jeho pobyt je od počátku neoprávněný, bude rozhodnutí o jeho správním vyhoštění představovat nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života pouze výjimečně (srov. rozsudek ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31). Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že soud nevzal v úvahu trvalost vztahu 10 let, Nejvyšší správní soud však připomíná, že až do posledního příjezdu do České republiky se vztah stěžovatelky odehrával výlučně v režimu vzájemných návštěv, kdy její přítel byl nadále ženatý a měl dvě malé děti. Mezinárodní ochrana přitom nemůže sloužit jako náhrada institutů upravených v zákoně o pobytu cizinců (srov. rozsudek ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72). Pokud se stěžovatelce narodila dcera, která má české občanství, stěžovatelka je v pozici rodinného příslušníka občana EU (srov. § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů) a může využít institutu povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU (k 87b zákona o pobytu cizinců srov. rozsudek ze dne 21. 7. 2018, č. j. 5 Azs 156/2018 - 22, z něhož plyne, že pro uplatnění směrnice o právu občanů Unie a jejich

pokračování

rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států není rozhodné, jestli státní příslušník cizího státu pobýval v době získání postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie v hostitelském členském na základě právních předpisů upravujících právo azylu). Ústavní soud nálezem ze dne 27. listopadu 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17 zrušil § 169r odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, které neumožňovalo žádat o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU v době platnosti výjezdního příkazu. Pokud se stěžovatelka primárně nedomáhá pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, ale situaci chce vyřešit v režimu zákona o azylu prostřednictvím doplňkové ochrany, je nezbytné konstatovat, že s ohledem na narození dcery, české státní příslušnice, nejsou zřejmé překážky, které by stěžovatelce bránily požádat o povolení k pobytu v režimu zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 6/2018 – 33). To přitom nevylučuje možnost odlišného posouzení v případě změněných okolností, kdy by se potvrdilo, že stěžovatelé skutečně nemohou svoji situaci vyřešit přes zmíněné pobytové instituty. Z výše uvedených důvodů se Nejvyšší správní soud neztotožnil s kasační námitkou, že v případě stěžovatelů jsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

[50] K námitce, že městský soud neprovedl žádné relevantní zjištění ve vztahu k zázemí stěžovatelky v zemi původu, dědeček již zemřel a babička je nemohoucí, Nejvyšší správní soud uvádí, že není povinností soudu brát v úvahu skutečnosti, které mohla správnímu orgánu potažmo soudu sdělit jediné sama stěžovatelka. Žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby“ (rozsudek ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58). Městský soud proto logicky vycházel z pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v němž stěžovatelka uvedla, že před odjezdem sdílela společnou domácnost s dědečkem a babičkou, kteří se mají dobře a jsou v pořádku. Stěžovatelka dále rozporuje neprovedení důkazu výpovědi přítele pana J., kdy městský soud konstatoval, že jeho provedením by nedošlo k novým skutkovým zjištěním. Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatelka se v průběhu jednání podrobně vyjádřila k soužití s partnerem a v kasační stížnosti nekonkretizuje, jaké nové zjištění měl výslech jejího přítele přinést. Nejvyšší správní soud má proto za to, že městský soud dostatečně zdůvodnil, proč navrhovaný důkaz neprovede.

IV. Závěr, náklady řízení

[51] Na základě shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[52] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že stěžovatelé neměli ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, stěžovatelé nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu